

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Arvamus teemal „Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega lihtsustatakse nimekirjade koostamise ja andmete avaldamise korda veterinaar- ja zootehnika valdkonnas ning muudetakse direktiive 64/432/EMÜ, 77/504/EMÜ, 88/407/EMÜ, 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 89/556/EMÜ, 90/427/EMÜ, 90/428/EMÜ, 90/429/EMÜ, 90/539/EMÜ, 91/68/EMÜ, 92/35/EMÜ, 92/65/EMÜ, 92/66/EMÜ, 92/119/EMÜ, 94/28/EÜ, 2000/75/EÜ, otsust 2000/258/EÜ ja direktiive 2001/89/EÜ, 2002/60/EÜ ja 2005/94/EÜ”

KOM(2008) 120 lõplik — 2008/0046 (CNS)

(2008/C 224/19)

11. aprillil 2008 otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 37 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega lihtsustatakse nimekirjade koostamise ja andmete avaldamise korda veterinaar- ja zootehnika valdkonnas ning muudetakse direktiive 64/432/EMÜ, 77/504/EMÜ, 88/407/EMÜ, 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 89/556/EMÜ, 90/427/EMÜ, 90/428/EMÜ, 90/429/EMÜ, 90/539/EMÜ, 91/68/EMÜ, 92/35/EMÜ, 92/65/EMÜ, 92/66/EMÜ, 92/119/EMÜ, 94/28/EÜ, 2000/75/EÜ, otsust 2000/258/EÜ ja direktiive 2001/89/EÜ, 2002/60/EÜ ja 2005/94/EÜ”

Komitee juhatus tegi 21. aprillil 2008 kõnealuse arvamuse ettevalmistamise ülesandeks transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektioonile.

Arvestades töö kiireloomulisust määras komitee täiskogu 445. istungiärgul 28.—29. mail 2008 (29. mai istungil) pearaportööriks Leif Erland NIELSENi ja võttis ühehäälselt vastu järgmise arvamuse.

1. Järeldused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tunnustab komisjoni täheldatud vajadust ühtlustada ja lihtsustada nimekirjade koostamise ja andmete avaldamise korda veterinaar- ja zootehnika valdkonnas. Seepärast tuleks nii kiiresti kui võimalik muuta kehtivaid andmete koostamise, ajakohastamise, edastamise ja avaldamise reegleid.

1.2 Jätkuvalt peaks olema liikmesriikide ülesanne koostada ja teha need kättesaadavaks teiste liikmesriikide ja avalikkuse jaoks üldiselt. Ühtlustamine ja lihtsustamine peaks toimuma vastavalt regulatiivmenetlusele ning selguse ja sidususe huvides peaks see uus kord hõlmama ka zootehnika valdkonda.

1.3 Siiski on komisjoni ettepanek ebavajalikult keeruline ja bürookraatlik. Soovitud lihtsustamist ja ühtlustamist saaks käivitada kiiremini ja lihtsamalt, kui komisjonile antaks otse soovitud õiguslik alus ja volitused lihtsustamise ja ühtlustamise läbiviimiseks koostöös liikmesriikidega, kasutades regulatiivmenetlust. Sel viisil on ettepaneku eesmärk võimalik saavutada kiiremini ja vahetumalt, nii et andmete koostamise, ajakohastamise, edastamise ja avaldamise menetlusi oleks võimalik kiiresti rakendada. Lisaks peaksid andmed olema liikmesriikide Internetiportaalis kiiresti kättesaadavad ning kõigi jaoks mõistetavad.

1.4 Seda enam, et üldine soov on muuta ELi õigustik lihtsamaks ja ülevaatlikumaks ning et komisjon on võtnud üheks eesmärgiks töötada veterinaarvaldkonnas välja ühine õigusraamistik seoses uue loomatervishoiustrateegiaga, milles nähakse

ette, et ELi veterinaar- ja zootehnika valdkonna eeskirjad koondatakse ühteainsasse õigusakti. Kui direktiivi hakatakse rakendada selle praeguses vormis, siis tekitab õigusaktide seesugune liitmine ühte raamistikku juba mõne aasta pärast jälle vajaduse käsitleda kogu probleemi uuesti, kusjuures taas on möödapääsmatud aeganõudvad muutused liikmesriikide õigusaktides ja halduspraktikas.

1.5 Lisaks on sellega seoses vaja võimalikult kiiresti täpsustada kogumiskeskuste heakskiitmise ja asjaomaste andmete ajakohastamise menetlusi. Sama kehtib riiklikele kontroll-laboritele esitatavate nõudmiste kohta.

2. Taust

2.1 Elusloomade ja aretusmaterjaliga kauplemine ELis nõuab asjaomaste asutuste, ettevõtete, rajatiste ja tõuaretusühingute (edaspidi „asjaomased asutused”) (1) heakskiitmist ja kontrolli. Sealjuures on äärmiselt oluline, et tagatakse piisav turvalisuse

(1) Siia kuuluvad muu hulgas:

- riiklikud laborid, kellel on teatud ülesanded seoses loomade ohtlike nakkushaigustega (järelevalve, katsemeetodid, seksimisvalmidus hädaolukordades, reaktiivide kasutamine, vaktsiinidekatsetamine)
- Veiste ja sigade seemendusjaamad, spermasäilitusjaamad, spermapangad, embrüokogumis- või -tootmisrühmad
- Tõuaretusorganisatsioonid ja -ühingud, kellel on ametlik heakskiit tõuaretuste pidamiseks või siseseadmiseks
- Kõik veiste, sigade, kitsede ja lammaste kogumiskeskused, linnukasvatuseetevõtted
- Heakskiidetud vahendajad ja vahendajate poolt seoses nende äritegevusega kasutatavad registreeritud territooriumid.

tase ja välditakse loomade nakkushaiguste levimise ohtu. Seepärast peavad asjaomased asutused pidama kinni mitmest tingimusest ning liikmesriik peab neile andma heakskiidu ühendusesiseks kaubanduseks elusloomade ja aretusmaterjalidega, eriti loomse geneetilise materjaliga, nagu sperma ja embrüod.

2.2 Järkjärgulise vastuvõtmise tulemusena on ühenduse õigusaktide arv veterinaarvaldkonnas jõudnud aja jooksul kasvada märkimisväärseks. Sellest tulenevalt on liikmesriikides erinevad menetlused asjaomaste asutuste registreerimiseks, samuti asjaomaste andmete koostamiseks, ajakohastamiseks, edastamiseks ja avaldamiseks. See muudab riiklike asutuste, asjaomaste liitude ja ettevõtete jaoks raskeks andmete praktilise kasutamise. Mõnel juhul puudub õiguslik alus vastava aruandluse jaoks.

2.3 Ettepaneku eesmärk on regulatiivmenetluse eeskirjade ühtlustamine ja lihtsustamine, ⁽²⁾ mis tooks kaasa halduslikku kergendust, kuna registreerimise, koostamise, ajakohastamise, edastamise ja avaldamise eeskirjad muutuvad süstemaatiliseks, sidusamaks ja ühtsemaks. Formaalselt nõuab see 20 direktiivi ja ühe otsuse muutmist ⁽³⁾. Komisjoni arvates tuleks ühenduse eeskirjade selguse ja järjepidevuse huvides kohaldada seda uut korda ka zootehnika valdkonnas ja tõuaretusühingute suhtes, kellel on volitused pidada või sisse seada liikmesriikides tõuraamatuid, samuti võistlushobustega kauplemise ja hobuste võistlustel osalemise suhtes.

2.4 Ka kolmandate riikide asutused peavad sperma ja embrüote eksportimisel ELi täitma mitmeid tingimusi. Tingimuste täitmist kontrollivad asjaomase kolmanda riigi asutused, vajaduse korral pärast ühenduse veterinaarkontrolli. Kui kolmandate riikide poolt edastatud andmete puhul esineb probleeme, tuleb vastavalt direktiivile 97/78/EÜ võtta kaitsemeetmeid. Ühenduse õigusaktide selguse ja järjepidevuse huvides tuleks seda korda komisjoni arvates kohaldada ka kolmandate riikide asutuste suhtes, keda on vastavalt ühenduse zootehnilistele õigusaktidele volitatud pidama tõuraamatut.

2.5 Komisjoni ettepaneku kohaselt peaks vastupidiselt senisele korrale vastutama riiklike kontroll-laborite ning liikmesriikide teiste heakskiidetud laborite nimekirjade koostamise ja ajakohastamise eest liikmesriigid, samas kui kolmandates riikides asuvate heakskiidetud laborite nimekirjade koostamise ja avaldamise eest vastutab jätkuvalt komisjon. Sidususe huvides tehakse

⁽²⁾ Regulatiivmenetlus põhineb nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, artiklidel 5 ja 7.

⁽³⁾ Direktiivid 64/432/EMÜ, 77/504/EMÜ, 88/407/EMÜ, 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 89/556/EMÜ, 90/427/EMÜ, 90/428/EMÜ, 90/429/EMÜ, 90/539/EMÜ, 91/68/EMÜ, 92/35/EMÜ, 92/65/EMÜ, 92/66/EMÜ, 92/119/EMÜ, 94/28/EÜ, 2000/75/EÜ, 2001/89/EÜ, 2002/60/EÜ, 2005/94/EG ja otsus 2000/258/EÜ.

ettepanek näha seoses marutaudivastaste vaktsiinide tõhusust kontrollivate seroloogiliste testidega ⁽⁴⁾ ette üleminekumeetmed.

3. Üldised märkused

3.1 ELi eeskirjad veterinaar- ja zootehnika valdkonnas on äärmiselt ulatuslikud ja keerukad, mis tuleneb haiguste keerukusest, vajadusest usaldusväärse ennetuse ja järelevalve järele ning kuna eeskirjad on välja töötatud järkjärgult vastavalt arengutele. Nakkuslike loomahaiguste puhkemisel ja levikul võivad olla märkimisväärsed majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed ning seetõttu on otsustava tähtsusega, et eeskirjad oleksid optimaalselt rakendatavad ja asjaomased asutused toimiksid täiuslikult. Lisaks on suurenenud ka globaalne oht, mille põhjused on maailma rahvastiku pidev suurenemine, surve loomakasvatusele, kaubanduse suurenemine ja tihedamad rahvusvahelised sidemed üldiselt. Lisaks toovad kliimamuutused kaasa muutuse haiguste geograafilises levikus.

3.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on seisukohal, et sellest tulenevalt on vaieldamatult vajalik, et andmete koostamine, ajakohastamine, edastamine ja avaldamise eeskirjade kavandav lihtsustamine ja ühtlustamine viiakse ellu võimalikult kiiresti. Soovitav eemärki on komitee arvates siiski võimalik saavutada kiiremini ja palju lihtsamal viisil, kui kõrvaldada asjaomastest õigusaktidest praegused sätted andmete koostamise ja avaldamise kohta ning asendada need üheainsa õigusaktiga, millega antakse komisjonile vajalik õiguslik alus ja volitused, et viia lihtsustamine ja ühtlustamine regulatiivmenetlust kasutades ellu nii kiiresti kui võimalik. Tulemus on sama, kuid sellisel juhul kaob ära aeganõudev halduslik rakendamine seaduste ja liikmesriikide haldustavade kaudu.

3.3 Nimelt lisatakse komisjoni praeguse ettepaneku järgi uued sätted kõigisse 21 õigusakti korduvate viidetega uutele sätetele, mis omakorda viitavad regulatiivmenetluse kasutamisele. Tundub ülemäära keeruline, et menetluseeskirjad tulenevad esmalt viidetest kõigis 21 õigusaktis ning seejärel tuleb ära oodata rakenduseeskirjade ülevõtmine 30 Euroopa Majanduspiirkonna riigi riiklikesse õigusaktidesse ja halduseeskirjadesse. Alles seejärel saab komisjon vajalikud rakendusvolitused ning võib alustada ühiste eeskirjade konkreetset väljatöötamist vastavalt regulatiivmenetlusele.

3.4 Küsimus on seda olulisem, et üldine soov on muuta ELi õigustik lihtsamaks ja ülevaatlikumaks ning kuna komisjon ise on teinud ettepaneku töötada veterinaarvaldkonnas välja ühine õigusraamistik seoses uue loomatervishoiustrategia, mille

⁽⁴⁾ Nõukogu otsus 20. märtsist 2000, millega määratakse eriinstituut, mis vastutab marutaudi vastaste vaktsiinide tõhusust kontrollivate seroloogiliste testide standardiseerimiseks vajalike kriteeriumide kehtestamise eest, muu hulgas testid, mis võivad asendada praegu kasutatavaid IF-teste või riiklike eeskirju.

eesmärk on kõigi veterinaar- ja zootehnika valdkonda puudutavate õigusaktide koondamine ühisesse raamistikku⁽⁵⁾. Aegasäästvam ja lihtsam oleks kehtivad sätted otse asendada ja anda komisjonile asjaomase õigusakti vormis vajalikud volitused, nii et töö võiks võimalikult kiirelt alata ning ei tuleks ära oodata muudetud eeskirjade kehtestamist, mis eeldab 21 õigusakti ülevõtmist liikmesriikide õigusse, sest see põhjustaks viivitusi ja halduslikke probleeme.

3.5 Seega on komitee seisukohal, et nõukogu ja komisjon peaksid haarama võimalusest kasutada veterinaar- ja zootehnika valdkonnas kavandatavat ühist õigusraamistikku. Vastasel juhul tuleb eeskirjad kavandatava konsolideerimise käigus uuesti läbi töötada, mis tähendab liikmesriikide jaoks halduslikke probleeme, kuna nad peavad omakorda läbi vaatama oma seadused ja haldustavad.

4. Konkreetsed märkused

4.1 Komisjon kasutab ettepanekus läbivalt määratlust „nimekirjade koostamine”, mis jätab mulje, et see on kokkulepitud määratlus. Ettepaneku keskmes on aga asjaomaste andmete koostamise, ajakohastamise, edastamise ja avaldamise menetlus ning nende andmete jaoks mudeli kehtestamine regulatiivmenetlust kasutades.

4.2 Liikmesriikide Internetiportaalides andmete juurdepääsu lihtsustamiseks ja nende üldiselt mõistetavaks tegemiseks peab komisjon alustama võimalikult kiiresti tehniliste aspektide selgitamist ja mudelite väljatöötamist. Lisaks on oluline lisada komisjoni Internetiportaali selge link andmetele, mida liikmesriigid koostavad ja ajakohastavad. Vastasel juhul tekib oht, et liikmesriigid esitavad andmeid jätkuvalt erineval viisil, nii et asutustel ja muudel sidusrühmadel on neid raske praktiliselt kasutada.

4.3 Lisaks on vaja täpsustada menetlusi kogumiskeskuste heakskiitmiseks ja asjaomaste andmete ajakohastamiseks heakskiidetud kogumiskeskuste poolt. Näiteks tuleneb ebakindlus pikal transpordil loomade mahalaadimise kohta kehtivate eeskirjade järgimisel sellest, et andmed sobivate kogumiskeskuste kohta ei ole täielikud. Kogumiskeskustesse paigutatavate loomade liigi ja arvu osas on eeskirjad sageli eksitavad.

4.4 Komisjon ei põhjendanud ettepanekut jätta kontroll-laborite heakskiitmine liikmesriikide otsustada. Oletatavasti soovib komisjon enda tööd vähendada, kusjuures kõnealusel juhul oleks vastustuse andmine liikmesriikidele otstarbekas. Siiski tuleb võimalikult kiiresti täpsustada nõudmisi, mida riiklikud kontroll-laborid täitma peavad, sh hulgas rahvusvahelised normid labori tehnilisele varustusele, kvaliteedi tagamisele ja meetoditele.

Brüssel, 29. mai 2008

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

president

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁵⁾ „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele” Euroopa Liidu uus loomatervishoiustrateegia aastateks 2007–2013: „Haiguste ennetamine on parem kui ravi”, KOM (2007) 539 lõplik.